

Kotouttamisohjelman seuranta 2023

Yleistä

Raision kaupungin kotoutumisohjelma on hyväksytty 24.4.2023. Tässä seurantaraportissa arvioidaan kotouttamisohjelman tavoitteiden toteutumista ensimmäisen 8 kuukauden aikana. Laajempi seuranta voidaan tehdä vuoden 2024 lopussa.

Kotoutumispalveluiden tehtävänä on Raisioon asettuvien maahanmuuttajien ohjaus ja neuvonta, kotoutumista edistävien palveluiden koordinointi sekä hyvien väestösuhteiden edistäminen. Kotoutumispalveluiden työtä linjaa kaupungin kotouttamisohjelman ohella laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023.

Kotoutumispalvelut Raisiossa on osa yritys- ja työllisyyspalveluita, jonka organisaatiossa on tapahtunut suuria muutoksia vuoden 2023 aikana sekä tehtävien että henkilöstön osalta. Nykyisten kotoutumispalveluiden toiminta alkoi vuoden 2023 alusta. Tätä ennen kotoutumistyö oli osa sosiaalipalveluita. Kun sosiaalipalvelut siirtyivät hyvinvointialueelle, syntyi tarve perustaa kotoutumistyötä varten kaupunkiin oma yksikkö. Kotoutumislain mukaan kunnalla on keskeinen tehtävä kotoutumisen edistämisessä. Vuonna 2024 valmistaudutaan myös TE-palvelujen siirtymiseen kunnille, jolloin myös kotoutumistyö laajenee ja organisaatorakennetta on syytä jälleen tarkastella uudelleen.

Raision kaupungin kotoutumispalveluiden rakenne 2023:

- Suunnitelmallinen kotoutumista edistävä asiakastyö & koordinointi- ja tiedotustehtävät**
- 1,5 työntekijää
 - Kotoutumisajalla olevat asiakkaat

- Matalankynnyksen Monineuvo**
- TEM:n hanke
 - 1 työntekijä ja ostopalveluna eri kielistä neuvontaa
 - Suunnattu kaikille vieraskielisille

Toimintaympäristön muutokset

Kotoutumisasiakkaiden demografia on muuttunut merkittävästi Ukrainan sodan myötä. Ukrainalaiset tilapäistä suojelua saaneet ovat suhteellisesti suuri ryhmä Raisiossa. Ukrainan sotaa paenneet ovat maaliskuusta 2023 lähtien voineet hakea kotikuntarekisteröintiä edellyttäen, että he ovat asuneet Suomessa vähintään vuoden. Marraskuussa kotikuntamerkinän hakeneita ja saaneita oli 193. Vastaanottokeskuksen kirjoilla on edelleen 534 Raisiossa asuvaa tilapäistä suojelua saanutta henkilöä.

Talous

Raision kaupunki on vuoden 2023 aikana saanut/saamassa merkittävästi sekä laskennallisia että erityiskorvauksia ELY-keskukselta pakolaisten vastaanottoon. Osa korvauksista allokoidaan valtion ohjeistuksen mukaisesti muiden hallintokuntien kotouttamista edistävään työhön. Merkittävä osa laskennallisia korvauksia allokoidaan sivistystoimelle vieraskielisille lapsille ja nuorille suunnattuun tukeen kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Muita keskeisiä tahoja ovat nuoriso- ja vapaa-aikatoimi sekä kirjasto.

Koska ukrainalaisten kotikuntarekisteröintiä haku on vilkastunut, Raision kaupungin saamat laskennalliset pakolaiskorvaukset ovat kasvaneet. Osa vuonna 2023 maksetuista korvauksista liittyy myös toimintaan vuonna

2022 ennen sosiaalipalvelujen siirtymistä hyvinvointialueelle. Tästä syystä kotoutumispalveluiden tulos vuodelta 2023 on merkittävästi ylijäämäinen. Vuosi 2024 on kotouttamispalveluiden talouden kannalta ensimmäinen ns. normaalivuosi, joten tarkempi kulujen seuranta ja toiminnan vaikuttavuuden arviointi toteutetaan vasta ensi vuonna.

Matalan kynnyksen neuvontapalvelun *Monineuvon* kehittämiseen kaupunki on saanut rahoitusta työ- ja elinkeinoministeriöltä. Kehä-keskus on 4.12.2023 hyväksynyt hankkeen maksatushakemuksen kaudelle 1.2.-31.8.2023. Raision kokonaiskulut kaudelta olivat 33 389,44 euroa. Valtionavustuksen (70%) osuus kustannuksista on 23 372,61 euroa. Kaupungin osalta kustannukset olivat siis 10 016,83 euroa.

Raision kaupunki on sopimusperusteisesti tuottanut kotoutumispalveluja myös Naantalın kaupungille, jonka toiminnan kulut on laskutettu Naantalın kaupungilta.

Kotoutumispalveluiden toiminta

Suunnitelmallinen asiakastyö

Suunnitelmallisen asiakastyön tavoitteena on edistää asiakkaan kotoutumista kokonaisvaltaisesti eri elämäntilanteissa huomioiden niin lapsien, nuorten, työikäisten kuin ikäihmisten tarpeet. Keskeistä on asiakkaan taustaa, kieltä ja kulttuuria arvostava työote.

Asiakastyö uudessa yksikössä aloitettiin henkilöistä, jotka olivat saaneet oleskeluluvan vuoden 2022/23 vaihteessa. Tällä hetkellä yksikön asiakkaana on 15 aikuista ja 24 lasta. Lähes kaikki asiakkaat ovat lapsiperheitä. Asiakkuuden kesto voi olla enintään kolme vuotta ensimmäisen oleskeluluvan saamisesta (ukrainalaisten tilapäistä suojelua saaneiden kohdalla ensimmäisestä kuntarekisteröinnistä). Lähes kaikki asiakkaat ovat kansainvälistä suojelua saaneita tai heidän perheenjäseniään. Osa asiakkaista on asunut ennen kuntaan siirtymistä vastaanottokeskuksessa, osa on tullut kiintiöpakolaisina tai perheenyhdistämisen kautta suoraan lähtömaastaan Suomeen ja Raisioon. Raisio on vastaanottanut tänä vuonna viisi kiintiöpakolaista, joiden vastaanotosta päätös tehtiin vuonna 2022.

Ukrainalaiset pakolaiset ovat siirtyneet kuntaan joko vastaanottokeskuksesta tai he ovat olleet vastaanottokeskuksen kirjoilla yksityismajoitettuna Raisiossa. Asiakkuus kotoutumispalveluissa voi alkaa siitä, kun henkilö rekisteröityy raisiolaiseksi.

Alkuvaiheen ohjauksessa asiakkaaseen pyritään luomaan luottamuksellinen suhde ja tukemaan asiakasta kotoutumisprosessissa. Alussa ohjaus on intensiivistä ja konkreettista, kun suomen kielen taito on vähäistä ja suomalainen yhteiskunta on vieras. Kotoutumisohjauksessa verkostot ovat keskeisiä ja yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden lisäksi paljon myös hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa.

Lapsiin ja nuoriin liittyvät teemat ovat tärkeitä, sillä suurin osa asiakkaista on lapsiperheitä. Perheitä opastetaan varhaiskasvatuspaikan hakemisessa, kouluun ilmoittautumisessa ja mieleisen harrastuksen etsimisessä. Työskentelyssä pyritään myös muutoin tukemaan maahanmuuttajavanhempien vanhemmuutta uudessa elämäntilanteessa.

Aikuiset työvoimaan kuuluvat asiakkaat ohjataan ilmoittautumaan TE-palveluihin. TE-palveluiden kautta asiakkaat ohjautuvat heille soveltuviin kotoutumista edistäviin koulutuksiin.

Kunnalla on erityinen vastuu asiakkaista, jotka eivät kuulu työvoimaan ja TE-palveluiden piiriin. Näitä ovat esimerkiksi kotona lastaan hoitavat ja iäkkäät henkilöt. Heille tarjotaan kotoutumista edistävää ryhmätoimintaa, mm. mahdollisuutta suomen kielen opintoihin, joiden aikana on järjestetty lasten hoito, monikulttuurisia perhetapaamisia sekä pajatoimintaa, johon sisältyy myös suomen kielen oppimista. Asiakkaille on myös järjestetty mielenterveysaiheisia teemailtoja yhteistyössä Turun kriisikeskuksen kanssa, useita retkiä mm. Ruissaloon ja Raision alppiruusuipuistoon. Lisäksi syyslomaviikolla järjestettiin taidepäivä lapsiasiakkaille.

Uudet asiakkaat ovat ohjautuneet kotoutumispalveluihin mm. vastaanottokeskuksen ja kuntapaikkaosoituksen kautta. Ukrainalaisille kotikunnan saaneille on tiedotettu Raision kotoutumispalveluista mm. kirjeitse sekä vastaanottokeskuksissa järjestettyjen infotilaisuuksien kautta. Marraskuussa järjestettiin ukrainalaisille ja kaikille raisiolaisille avoin naapurujuhla. Lisäksi ukrainalaiset ovat Raisiossa hakeutuneet aktiivisesti matalan kynnyksen Monineuvoon, josta heidät on tarvittaessa ohjattu suunnitelmallisen kotoutumistyön asiakkaaksi.

Matalan kynnyksen ohjaus Monineuvo osana Raision kotoutumistyötä

Raisio on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa maakunnallisessa hankkeessa, jossa kehitetään matalan kynnyksen monikielistä neuvontaa. Hankkeen tavoitteena on kehittää avointa, helposti saavutettavaa ohjausta ja neuvontaa kaikille kunnassa asuville vieraskielisille. Vuoden 2025 alusta toiminta siirtyy lakisääteisesti kunnan vastuulle, jolloin maahanmuuttajien matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvonnan rahoitus siirtyy osaksi valtionosuusjärjestelmää. Kuluneen vuoden aikana Monineuvoa juurrutettiin osaksi kaupungin rakenteita ja uutta kotoutumispalveluiden yksikköä. Palvelu on jo hyvin vakiintunut, asiakastapaamisia on paljon ja yhteistyökumppanit tuntevat palvelun. Tänä vuonna tammikuusta joulukuun alkuun Monineuvossa on ollut yhteensä 836 asiakastapaamista, joista suurin osa on ollut lähitapaamisia. Tapaamisten keskeisiä aiheita ovat etuuksiin, maahanmuuttoprosessiin, talouteen, asumiseen ja työhön liittyvät asiat.

Hanke on saanut jatkorahoitusta Hämeen ELY-keskukselta 1.9.2023-31.8.2024 väliselle ajalle, mahdollisesti rahoitusta saadaan vielä 31.12.2024 saakka. Raision kaupunki on sitoutunut omarahoitusosuuteen ja tarvittaessa lisärahoitukseen. Monineuvon kannalta on tärkeää valmistautua palvelun vakinaistamiseen viimeistään vuoden 2025 alusta alkaen. Keskeistä on myös varmistaa palvelukonseptin toimivuus ja vahvistaa konsepti, joka vakinaistetaan.

Yhteistyöverkostot

Kotoutumispalveluiden keskeinen tehtävä on edistää yhteistyötä kotoutumiseen, maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyen. Raision kotoutumispalvelut koordinoivatkin useita yhteistyöverkostoja:

- Maahanmuuttotyön yhdyshenkilöryhmässä on edustajia kaupungin eri toimialoilta sekä Varhasta. Ryhmä kokoontui kuluneen vuoden aikana viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita, edistettiin yhteistyötä, kokemusten ja tiedon vaihtoa.
- Monikulttuuriset perheet ja ohjaus -työryhmässä mukana on perheiden, lasten ja nuorten parissa työskenteleviä työntekijöitä kaupungin eri toimialueilta, Varhasta sekä 3. sektorin toimijoita. Työryhmä kokoontui kolmesti kuluneen vuoden aikana.
- Raisio-Naantali-yhteistyöryhmässä on mukana kunnan ja Varhan työntekijöitä. Ryhmä kokoontui noin kerran kuussa lukukausien aikana. Työ keskittyy käytännön toimintatapoihin ja linjauksiin. Tämän rinnalla pidettiin kahden viikon välein asiakastyön palaveriteita.

- Laaja-alainen maahanmuutto- ja monikulttuurisuustoimikunta on ollut organisaatiomuutosten vuoksi tauolla, mutta työ on käynnistymässä uudelleen. Vuoden 2023 aikana on kartoitettu toimikunnan jäsenistöä ja lähetetty kutsu ensimmäiseen kokoukseen, joka on 1.2.24. Toimikunnan tehtävä on edistää maahanmuuttoa, kotoutumista ja yhteiskunnan monimuotoistumista liittyvää alueellista kehittämistyötä, yhteistyötä ja vuoropuhelua.

Lisäksi kotoutumispalveluiden työntekijöitä on edustettuna useissa verkostoissa ja ohjausryhmissä:

- Kestävä Raisio -työryhmä, joka edistää poikkihallinnollista työskentelyä Raisiossa.
- Varhan ja V-S:n kuntien maahanmuuttokoordinaattoreiden yhteistyöverkosto
- ELY-keskuksen koordinoima pakolaisia vastaanottavien kuntien verkosto
- erityishuoltojärjestöjen liitto Ehjä ry:n ohjausryhmä. Ehjä tarjoaa omaohjaajapalveluita aikaikaisinä yksintulleille nuorille sekä perhetyön ja tukihenkilötyön palveluita. Lisäksi Ehjä järjestää avointa toimintaa maahanmuuttajanuorille.
- Ehjä ry:n Kuule minua -hankkeen ohjausryhmä. Hankkeessa maahanmuuttajanuoria koulutetaan kokemusasiantuntijoiksi.
- perheiden kohtaamispaikka Satelliitin ohjausryhmä
- Varhan yhteisövaikuttavuusjohtoryhmä
- Auralan kansanopiston TyösSä Parempi -hankkeen ohjausryhmä
- Turkuamk:n Vince - digitaalisten kotopalveluiden kehittämishankkeen ohjausryhmä
- Turun työllisyysaluevalmistelu: kotoutumispalveluiden työryhmä (alkaa 15.12.)

Varhaiskasvatus, koulutoimi ja nuorisotoimi

Varhaiskasvatuksella, koululla ja nuorisotoimella on keskeinen rooli vieraskielisten nuorten kotoutumisen tukemisessa. Vieraskielisten lasten osuus varhaiskasvatuksessa ja koulussa on merkittävä. Ukrainan sodan myötä se on lisääntynyt entisestään. Vieraskielisten lasten säännöllinen osallistuminen varhaiskasvatukseen ei vähiten kouluun valmistautumisen vuoksi kuin myös oman äidinkielen ja suomen kielen kehityksen tukeminen sekä yhteistyö perheiden kanssa ovat keskeisiä. Vapaa-aika- ja nuorisotoimella on puolestaan tärkeä rooli osallistaa eri taustoista tulevia lapsia ja nuoria ja tarjota turvallinen yhteisö. Maahanmuuttajataustaisia nuoria käy nuorisotaloissa esim. Nopassa sekä osallistuu ryhmätoimintoihin.

Koulujen rehtoreiden arvio kotoutumisohjelman kehittämiskohteiden toteutumisesta

Perusopetuksen osalta kehittämiskohteissa mainitaan valmistavan opetuksen kehittäminen joustavasti muuttuvia tilanteita vastaavaksi (esim. Ukrainan kriisi). Tällä hetkellä kolmessa koulussa toiminnassa olevat Valmo-luokat vastaavat perusopetuksen näkökulmasta riittävästi valmistavan opetuksen tarpeisiin. Joustavuus on tärkeää, koska tilanne saattaa muuttua hyvinkin nopeasti, mikä näkyisi luonnollisesti oppilasmäärän kasvuna tai vähenemisenä. Siirtyminen valmista eteenpäin tavalliseen luokkaan on usein kuitenkin haastavaa, etenkin yläkoulun luokille. Rehtoreiden mukaan olisikin tärkeää, että ohjaajia ja erityisopettajia olisi riittävästi oppilaan tukena valmon jälkeen, varsinkin nivelvaiheessa.

Toinen kotouttamisohjelmassa mainittu kehittämiskohde on opettajien ja henkilöstön ammattitaidon kehittäminen kohti kielitietoista toimintakulttuuria. Rehtoreiden mukaan suurin osa opettajista on toteuttanut kielitietoista opetusta jo pitkään ja jakanut kokemuksiaan muiden hyödyksi. Silti rehtoreiden mukaan

kielitietoiseen toimintakulttuurin vahvistamiseen on tärkeää panostaa: kielitietoinen opetus ja monikulttuurisuus voisivat olla osana paikallista koulutusohjelmaa (esim. veso-päivät).

Kolmantena kehittämiskohteena on oman äidinkielen opetukseen osallistumisen vahvistaminen. Opetuksesta tiedottaminen perheille on yksittäisten koulujen tehtävänä. Tiedottamisen monikanavaisuutta voitaisiin kehittää, jolloin esim. kotoutumispalvelujen toiminta voisi jalkautua kouluille. Olisikin syytä selvittää, miten kattavasti oman äidinkielen opetus tavoittaa perusopetuksen oppilaat.

Neljännessä kehittämiskohteessa oleva läksyparkkitoiminnan kehittäminen esim. vapaaehtoisjärjestöjen osallistamisella ei rehtoreiden mukaan ole vielä edennyt. Tähän toivotaan rahoitusta esimerkiksi AMIF-hankkeen kautta. Hankehakuun osallistuminen on suunnitelmassa ensi syksynä (AMIF on EU:n pakolaisrahasto).

Työllistyminen

Ulkomaalaisille on Varsinais-Suomessa ollut työpaikkoja tarjolla melko hyvin. Koska merkittävä osa työpaikoista on maataloussektorilla, on kausivaihtelu työllistymisessä suurta.

Kokonaisuutena ulkomaalaisten työttömien lukumäärä on Raisiossa kasvanut maltillisesti kuluvan ja edellisen vuoden aikana.

*Raisio: Ulkomaalaiset työttömät työnhakijat Raisiossa kk:n lopussa tammikuu 2022-lokakuu 2023
(Lähde: Tilastokeskus työnvälitystilasto)*

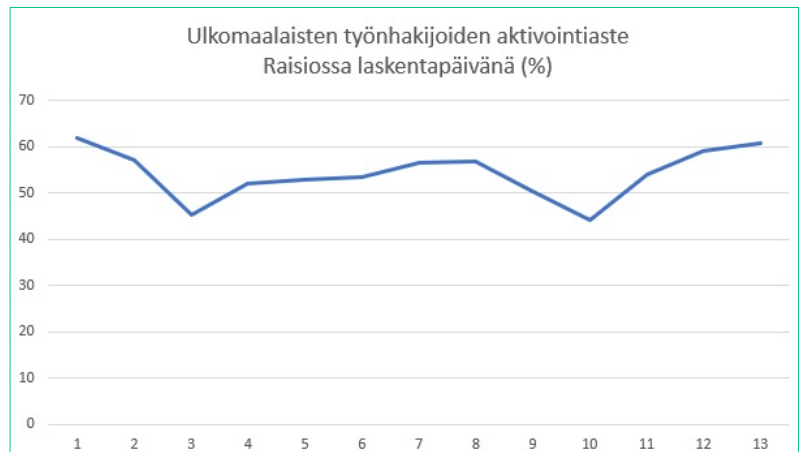
Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisesta työvoimasta on kausivaihtelut pois lukien noussut vain vähän kahden viimeisen vuoden aikana.

*Raisio: Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisesta työvoimasta (%) kk:n lopussa tammikuu 2022-lokakuu 2023
(Lähde: Tilastokeskus työnvälitystilasto)*

Ulkomaalaisten työnhakijoiden aktivointiaste on Raisiossa varsin korkea. Aktivointitoimenpiteistä määrällisesti suurimmat ovat työvoimakoulutus ja omaehtoinen opiskelu, mutta ulkomaalaisia työnhakijoita on myös palkkatuella työllistettynä, kuntouttavassa työtoiminnassa sekä työkokeiluissa.

*Raisio: Ulkomaalaisten työnhakijoiden aktivointiaste (%) kk:n lopussa tammikuu 2022-lokakuu 2023
(Lähde: Tilastokeskus työnvälitystilasto)*

Raision kaupungin henkilöstöpolitiikka

Tilastollista seuranta erilaisten taustojen omaavien henkilöiden rekrytoinnista Raision kaupungin palvelukseen ei ole tietosuojalain puitteissa mahdollista tehdä. Raision kaupunki kuitenkin pyrkii myös rekrytoinnissa edistämään monikulttuurisuutta ja yhdenvertaisuutta. Lisäksi voidaan työllistämistuella tai työkokeiluilla tukea uusien raisiolaisten työllistymistä esimerkiksi silloin, kun suomen kielen taito on vielä heikompi. Suunnitelmissa on myös ottaa käyttöön anonyymi rekrytointi.

Asuminen

Edullisten vuokra-asuntojen saatavuudessa on Raisiossa parannettavaa erityisesti isojen perheasuntojen osalta. Vieraskielinen väestö on sijoittunut Raisiossa melko tasaisesti, mutta jonkin verran keskittymistä tietyille asuinalueille on havaittavissa. Yhteistyötä Raision vuokra-asuntojen kanssa parantamalla voitaisiin lisätä asumisen sujuvuutta sekä asuinalueiden yhteisöllisyyttä ja viihtyvyyttä.

Vapaa-aika ja osallisuus

Kotoutumispalveluissa on monin tavoin pyritty vahvistamaan asiakkaiden osallisuutta erilaisten tapahtumien ja verkostojen kautta. Kotoutumispalveluissa järjestettiin tupaantuliaiset yhteistyökumppaneille ja asiakkaille Martinkadun tiloissa 27.4.2023.

Raision kaupunki on tarjonnut kotoutujille mahdollisuuden käyttää ilmaiseksi uintikeskus Ulpukan palveluja. Tämä edistää osallisuutta ja innostaa lisäksi liikkumaan ja viettämään perheen yhteistä aikaa.

Kotoutumispalveluilla on vakiintunut yhteistyö kirjaston kanssa. Kirjasto järjestää uusille asiakkaille kirjasto-opastuksia, joiden yhteydessä asiakas voi myös hankkia oman kirjastokortin. Yhdessä kirjaston kanssa järjestettiin Satakielitapahtuma 18.3.2023. Satakielikuukausi on valtakunnallinen teemakuukausi, joka nostaa esiin eri äidinkielten merkitystä ja kielellistä moninaisuutta.

Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseksi Raision kotoutumispalvelut tekee laajasti yhteistyötä mm. kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ja vuoden aikana on järjestetty monenlaista toimintaa ja tapahtumia:

- Yhdessä SPR:n ja Raisiossa toimivien seurojen ja yhdistysten kanssa on koottu kotoutumistarjottimeen matalan kynnyksen toimintaa, johon kotoutumisasiakkaita voidaan ohjata.
- Perheiden kohtaamispaikka Satelliitissa järjestettiin yhdessä MLL:n, Raision seurakunnan, Sateenkaarikoto ry:n ja Varhan kanssa monikulttuurinen Omenankukka-juhla 13.5.2023
- Kotoutumista ja osallisuutta Raisiossa -seminaari järjestettiin 12.9.2023 kaupungintalon valtuustosalissa.
- Yhdessä nuoristotoimen ja varhaiskasvatuksen kanssa järjestettiin syksyn aikana viisi puistotreffiä keskuspuistossa sekä treffejä myös osana monikulttuurisia aamuja Satelliitissa.
- Marraskuussa järjestettiin yhdessä MLL:n Naapuri-hankkeen ja Suomen ukrainalaiset ry:n kanssa Ukraina-naapurisuusjuhla kaupungintalolla.
- SPR:n Varsinais-Suomen piirin vapaaehtoisia on toiminut uusien kiintiöpakolaisten oppaina.
- Raisiolaisia asiakkaita voidaan ohjata myös MLL:n Ystäväksi maahanmuuttajaäidille toimintaan.

Raision avustuskeskus

Raision avustuskeskus on yhteistoimintaa Raision kaupungin, Raision seurakunnan, Suomen ukrainalaiset ry:n sekä vapaaehtoisten kanssa ja se on palvellut Ukrainan pakolaisia tarjoamalla sekä materiaalista apua, että kohtaamispaikan. Kotoutumispalveluista asiakkaita on ohjattu avustuskeskukseen esim. kodin hankinnoissa. Keskus on perustettu ennen muuta ukrainalaisia varten, mutta kuluneena vuonna myös muut raisiolaiset pakolaistaustaiset ovat saaneet keskukselta materiaalista apua.

Raision kaupunki on osallistunut avustuskeskuksen toimintaan mm. palkatun koordinaattorin kautta. Avustuskeskuksen tarjoama materiaallinen apu perustuu vapaaehtoisin lahjoituksiin. Toimintaa pyörittää kaupungin ja seurakunnan henkilöstön ohella suuri määrä vapaaehtoisia, sekä kantasuomalaisia että maahanmuuttajia. Toimintaa on tarkoitus jatkaa edelleen, mutta lisätä toiminnan yhteisöllistä luonnetta suhteessa tavara-apuun. Raisiolaisten asiakkaiden osalta keskus palvelee yhdenvertaisesti kaikkia pakolaistaustaisia.

Hyvät väestösuhteet ja rasismiin puuttuminen

Rasismi on tutkimusten mukaan vakava ongelma suomalaisessa yhteiskunnassa ja myös este onnistuneelle kotoutumiselle. Kotoutumispalveluiden tiedossa ei ole merkittäviä väestöryhmien välisiä konflikteja tai viharikoksia Raisiossa. Kuitenkin esim. arkipäivän rasismia ja syrjiviä rakenteita ja toimintatapoja esiintyy yleisesti yhteiskunnassa, joten antirasistista työtä on tärkeää tehdä myös paikallisesti.

Antirasistista työtä ja hyviä väestösuhteita on pyritty edistämään em. tapahtumilla sekä kotoutumistyössä ongelmakohtiin tarttumalla. Kotoutumispalveluiden järjestämän tapahtuma-, seminaari- ja viestintätoiminnan keskeinen tavoite on maahanmuuttoon, hyviin väestösuhteisiin ja moninaisuuteen liittyvän yhteistyön, rakentavan keskustelun, vuorovaikutuksen sekä tiedon lisääminen.

Median kautta voidaan vaikuttaa positiivisesti mielikuvaan kotoutumisesta ja maahanmuuttajista. Vuonna 2023 kotoutumispalvelut on ollut esillä myös mediassa, mm:

- Ukrainalaisten kotikuntateemaan liittyvä juttu Rannikkoseudussa, jossa haastateltiin Terhikki Mäkelää ja Kirsi Hafeezia 10.2.
- Raision kotoutumispalveluiden esittely ja tupaantuliaiset aiheina Turun Sanomissa ja Rannikkoseudussa 27.4.
- Raisio tiedottaa -lehti 25.5. Maahanmuuttajasta Raisiolaiseksi -juttu, jossa esiteltiin kotoutumispalveluita sekä SPR:n kotoutumistoimintaa.

Kehittämiskohteita tulevalle vuodelle

Kotoutumistyön henkilöstöresurssien vahvistaminen

TE-uudistukseen valmistautuminen, moninaiset koordinointi- ja tiedotustehtävät sekä asiakasmäärän kasvu edellyttävät lisäresurssia kotoutumispalveluihin. Lisää henkilöstöä voidaan saada sekä ostopalvelun, että rekrytointien kautta. E erityisen kiireellistä on varmistaa ukrainankielisen neuvonnan ja ohjauksen resurssit, kun yhä useampi saa kotikunnan ja siirtyy kaupungin kotoutumispalvelujen piiriin.

TE-palvelu- ja kotoutumisuudistukseen valmistautuminen

Vuoden 2025 alusta tulee voimaan uusi kotoutumislaki sekä te-palveluiden siirto kunnille. Kotoutumislakiuudistus vahvistaa entisestään kunnan roolia ja lisää tehtäviä. Kun Raision kaupunki alkaa samaan aikaan hoitaa TE-palveluja myös kotoutumisasiakkaille, tehtäväkenttä laajenee entisestään ja myös henkilöstöä tulee lisää. Tämä edellyttää uudelleenarviointia ja suunnittelua, jotta palveluja voidaan tuottaa täysipainoisesti vuoden 2025 alusta. Eri lainsäädäntöön pohjautuvat kotoutumispalvelut tulee integroida niin, että niistä syntyy toimiva kokonaisuus.

Uutta hanketoimintaa

Suunnitelmissa on toteuttaa yrityksiin suuntautuva maahanmuuttajien työllistämishanke yhteistyössä Rasekon ja muiden kuntien kanssa. Lisäksi suunnitelmana on hakea EU:n pakolaisrahasto AMIF:sta rahoitusta perheiden, lasten ja nuorten kotoutumisen tukemiseen.

Asiakkaiden tavoittaminen ja tiedotus kotoutumispalveluista

Asiakkaat ovat pääasiassa pakolaistaustaisia ja ohjautuneet hyvin kotoutumispalveluihin. Ukrainalaisten osuuden kasvaessa on kuitenkin tärkeää saada esille piilevät palvelutarpeet ja varmistaa, että asiakas ohjautuu oikean palvelun piiriin oikea-aikaisesti. Lisäksi Raisiossa on perhesyistä ja työn vuoksi muuttaneita, jotka mahdollisesti tarvitsevat tukea kotoutumiseensa. Kaikki näihin ryhmiin kuuluvat eivät tiedä kaupungin kotoutumispalveluista ja oikeudestaan saada palveluita.

Tiedotustyötä voidaan edistää monin tavoin, mm.

- jakamalla laajasti verkostojen kautta esitteitä ja järjestämällä kotoutumistyöntekijöiden vierailuja esimerkiksi peruskoulun valmistavan opetuksen vanhempainiltoihin.
- tekemällä tiedotustyötä sekä monikielisesti että selkokielisesti
- kotoutumistyöntekijöiden jalkautuminen mm. varhaiskasvatukseen ja koulun vanhempainiltoihin.
- kehittämällä Raision kaupungin nettisivujen maahanmuuttaja-osiota ja muuta kaupungin tiedotusta monikielisesti
- jatkamalla hyväksi havaittuja toimintamuotoja kuten tapahtumia, yhteistyötä ja seminaareja
- tukemalla maahanmuuttajayhdistysten tapahtuma- ja ryhmätoimintaa
- Järjestämällä kotikunnan saaneille säännöllinen päivystysluonteinen palvelutarpeen arviointi, josta tiedotetaan kirjeitse.

Asiakaspalautteen keruu

Kotoutumispalveluissa suunnitelmana on toteuttaa selvitys perheiden palvelutarpeista ja -toiveista alkuvuonna 2024 yhteistyössä Turun ammattikorkeakoulun sosiaalialan kanssa. Tuloksia hyödynnetään kotoutumispalveluiden suunnittelussa ja arvioinnissa sekä myös perheiden kotoutumista tukevan AMIF-hankkeen suunnittelussa. Lisäksi pyritään kehittämään asiakaspalautteen keräämistä osana asiakastyötä.

Monineuvon vakiinnuttaminen

Monineuvon toimintaedellytysten turvaaminen ja valmistautuminen siihen, että toiminta siirtyy osaksi lakisäätteistä toimintaa vuoden 2025 alusta.

Raision avustuskeskuksen työn kehittäminen ja integrointi osaksi kotoutumispalveluiden kokonaisuutta

Vuonna 2024 Raision kaupunki ottaa suuremman vastuun avustuskeskuksen toiminnasta ja tiloista. Samalla pyritään hyödyntämään avustuskeskusta entistä enemmän yhteisöllisyyden edistämiseen mm. mahdollistamalla tiloja kohtaamiseen ja erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämiseen.

Kuntapaikkojen tarjoaminen

Varsinais-Suomen ELY-keskus valmistele vuosittain kunnille ehdotuksen kuntapaikkojen tarjoamisesta. Kuntapaikkoja tarvitsevat ennen muuta kiintiöpakolaiset sekä alaikäiset ilman huoltajaa saapuneet pakolaisnuoret. Varaudutaan kuntapaikkojen tarjoamiseen ja tehdään Varhan kanssa yhteistyötä kuntapaikolle tulevien vastaanotossa.

Kotoutumista ja osallisuutta edistävien toimintamahdollisuuksien lisääminen ja yhteistyö 3. sektorin kanssa

Kotoutuja-asiakkaille voidaan tarjota toimintaa esimerkiksi liikunnan, kulttuurin, kuvataiteen tai musiikin alalta. Tehdään aktiivista yhteistyötä myös 3. sektorin, perheiden kohtaamispaikka Satelliitin ja Raision seurakunnan kanssa osallisuuden edistämiseksi.

Yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa

Yhteistyötä edistetään kehittämällä verkostomaista, poikkihallinnollista työskentelyä. Allokoimalla laskennallisia korvauksia kotouttamisohjelman kehittämiskohteisiin eri toimialoille edistetään laaja-alaisessa yhteistyössä ohjelman toteutumista ja seuranta.

Tapahtuma-, seminaari- ja tiedotustyön jatkaminen

Jatketaan ja kehitetään toimintamuotoja, joilla voidaan lisätä tietoa, rakentavaa keskustelua ja vuorovaikutusta kotoutumiseen, monimuotoiseen ja hyviin väestösuhteisiin liittyen.

Seuraava kotoutumisohjelman seurantaraportti annetaan joulukuussa 2024.

Raisiossa 12. joulukuuta 2023

Terhikki Mäkelä, maahanmuuttokoordinaattori

Kirsi Hafeez, Monineuvon koordinaattori

Outi Niemi, vs. yritys- ja työllisyyspalveluiden johtaja